

ข่าวประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕ ๙-๖๑๗๒

ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที ๙ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๘ หน้า ๑ มูลค่าข่าว ๑,๔๐๙,๒๕๖.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

พัสดธาราภรณ์ มหาราชินี

พระเมตตาแม่แห่งแผ่นดิน...ผ่านผืนผ้า

เรื่องจากปก

เรื่อง : เอื้อพันธ์

เนื่องในโอกาส วันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม 2558 การรถไฟฯ สนับสนุนส่งเสริมประเทศไทย (รฟท.) บริษัทรถไฟกรุงเทพจำกัด (มหาชน) (BMCL) และบริษัทเบงคอก เมโทร เนทเวิร์คส์ จำกัด (BMN) ร่วมกันจัดงาน นิทรรศน์ พัสดธาราภรณ์ มหาราชินี เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 83 พรรษา และเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ

พระราชปณิธานในการอนุรักษ์และพัฒนาผ้าไทย โดยนำเสนอในรูปแบบ นิทรรศการเรื่องราวของผ้าไทย และ เป็นครั้งแรกที่นำผ้าไทยอันทรงคุณค่า จากศูนย์ศิลปาชีพมาจัดแสดงกว่า 35 ผืน และชมผ้าไทยพระราชทานอันเกิดจาก พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่พระราชทาน ให้แก่ผู้ถวายงานซึ่งผ้าพระราชทานส่วนหนึ่ง ไม่เคยจัดแสดงที่ใดมาก่อน ในงานนิทรรศการ ครั้งนี้จะเปิดให้สาธารณชนเข้าชมเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ 10-23 สิงหาคม 2558 ตั้งแต่ เวลา 10.00 - 20.00 น. ณ สถานีรถไฟ MRT ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ภายในบริเวณฝั่งทางเข้าและทางออกประตู

หมายเลข 2 และ 3 (ทางออกเอสเพลนาด)

ในฐานะผู้จัดงาน **ทิพย์สุดา ยิ้มวิไล** กรรมการผู้จัดการ บริษัท เบงคอก เมโทร เนทเวิร์คส์ จำกัด กล่าวถึงวัตถุประสงค์ ในการจัดงานว่า "คณะทำงานเราอยากเผยแผ่พระบรมฉายาลักษณ์ที่หาชมได้ยาก ของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงงานอย่างหนักในการอนุรักษ์และพัฒนา ผ้าไทยในชนบท ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ อย่างยิ่งต่อพสกนิกรชาวไทยที่ทรงบูชาชีวิต ผ้าไทย อาทิ ผ้าไหมแพรวา จกไหม ผ้าตีนจก ผ้ายกคิด และผ้ามัดหมี่ ที่กำลังเลือนหายไป ให้กลับมามีชีวิตขึ้นอีกครั้ง

ภายในงานมีเรื่องของ **ยายให้-ยายหุ้ม** **แสงวงศ์** ชาวบ้านบ้านหนองแซ่ สกลนคร

คุณยายทั้งสองมีโอกาสดูผ้าถวายพระองค์อันเป็นจุดเริ่มต้นของการริเริ่มการเผยแพร่ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ให้ราษฎรมีอาชีพเสริมยามว่าง หลังทำไร่ไถนา

ไฮไลต์ของงานที่ยากให้คนไทยมาชมคือผ้าที่หาชมยาก เช่น **ผ้าขิดไหมกระรอกหลังรัก** ของ **อาจารย์เผ่าทอง ทองเจือ** ที่ได้รับพระราชทานจากพระหัตถ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อ.เผ่าทองเล่าว่าผ้าขิดไหม ที่ได้รับพระราชทานจะนำมาจัดแสดง 3 ผืน แต่ละผืนมีลวดลายที่แตกต่างกัน อันเกิดขึ้นจากน้ำพระราชหฤทัยของพระองค์ที่ทรงต้องการให้คนไทยหันมาอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าไทยที่กำลังจะเลือนหายไป

อ.เผ่าทอง ทองเจือ ผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าไทย ให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยว่า ปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ให้คำนิยามของ **ผ้าไทย** ว่า “คือผ้าที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นผ้าทอมือ ก็ทอมือ หรือจากเครื่องจักร วัตถุดิบที่ทำจากเส้นไหม เส้นใยสังเคราะห์ ที่ผ่านกระบวนการผลิตในประเทศไทย และผลิตตามจารีตที่กำหนดไว้ก็เรียกว่า “ผ้าไทย” ได้ทั้งหมด”

ผ้าขิดไหม ของ อ.เผ่าทอง ที่ได้รับพระราชทานจากพระหัตถ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทั้ง 3 ผืนนั้น แต่ละผืนล้วนมีลวดลายที่แตกต่างกันออกไป

อ.เผ่าทองเล่าว่า “จากการที่ได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปทรงงานตามท้องถิ่นทุรกันดาร

▲ กระเป๋าสานไม้ไผ่

ทรงเห็นว่าราษฎรมีฐานะยากจน ทำการเกษตรอย่างเดียวได้เงินช้า แต่การทอผ้า 1 ผืน ใช้เวลาทอ 3-4 วัน ก็ได้รับเงินสดแล้ว และตามบ้านแต่ละหลังมีได้ทุนพร้อมก็ทอผ้าทุกหลัง แต่ไม่มีใครสานต้องงานทอผ้าของปู่ตายาย พระองค์ท่านจึงทรงสนับสนุนให้ชาวบ้านทอผ้าขึ้นมาอีกครั้ง และพระราชทานเส้นไหมและเส้นด้ายเพื่อ ทอผ้า และส่งเสริมให้ทุกคนทอผ้าไทย โดยพระองค์ทรงเป็นแบบอย่างในการฉลองพระองค์ชุดผ้าไทย

เมื่อมีการส่งเสริมให้ทอผ้าไทย ก็เกิดการทอผ้าขิดไหมเป็นจำนวนมาก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทาน “ผ้าขิดไหม” ให้แก่ข้าราชการบริพารผู้ถวายงาน ซึ่งผมเองก็ได้รับพระราชทานแล้วนำมาตัดชุดใส่ในงานพระราชทานเลี้ยงในวาระต่าง ๆ และบางส่วนก็เก็บไว้เป็นที่ระลึก

ผ้าขิดไหมกระรอกหลังรัก เป็นชื่อเรียกอย่างเป็นทางการในราชสำนัก แต่ปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันในชื่อ **ลายประแจเงิน** อยากให้ทุกคนได้ชม ผ้าขิดไหมนี้ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน เป็นขิดที่ละเอียดมาก และผ้าทอผืนนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศ 10 ปีซ้อนจากการประกวดทอผ้า ที่พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จ.สกลนคร รางวัลนี้ก็มีเรื่องเล่าคือ เป็นพระกุศโลบายของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงประสงค์ให้ช่างทอผ้าไทยไม่หยุดการพัฒนาฝีมือในการทอผ้า และพัฒนานักทอผ้า

▲ ทิพย์สุดา ยิ้มวิไล

รุ่นใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในวงการตลอดเวลารางวัลนี้แตกต่างจากรางวัลศิลปกรรม

ประเภทอื่นที่ผู้ชนะเลิศ 3 ปีซ้อน ต้องหยุดส่งผลงานเข้าประกวด แต่เวทีประกวดทอผ้าที่พระตำหนักภูพานฯ นี้ ผู้ชนะสามารถส่งประกวดได้ทุกปีจนกว่าจะมีผู้มีความสามารถ

▲ ผลิตภัณฑ์จักสานย่านลิเภา

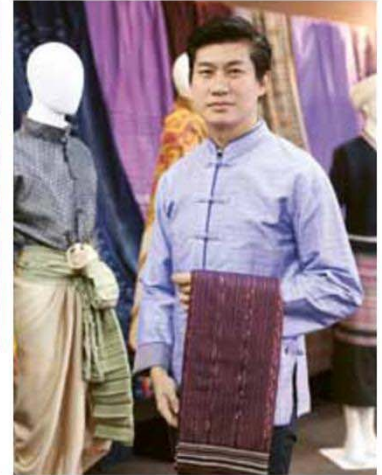
▲ อ.เผ่าทอง ทองเจือ
โชว์ผ้าขิดไหมกระรอกหลังรัก

▲ ผ้าตีนชิ้นของ ผศ.ดร.กิตติกร ณ พุดมพันธ์

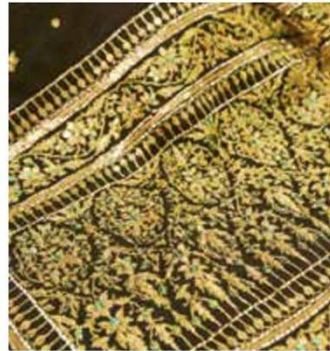
▲ ผ้าไหมยกทองของ อ.วีรธรรม ทอดด้วยไหมย้อมจาก เม็ดมะขามสีแดงแก่

▲ ผศ.ดร.กิตติกร ณ พุดมพันธ์

▲ ผ้าถุงลายพุ่มข้าวบิณฑ์

▲ ผ้าคลุมไหล่ ย้อมมะเกลือปักไหมทอง ประดับด้วยเลื่อมทองคำ

▲ ผ้าลายครุฑยุคนาค

▲ อ.วีรธรรม ตระกูลเงินไทย

เหนือกว่ามาลัมแซมป์...”

อ.เผ่าทองกล่าวต่อว่า พระมหากษัตริย์คุณที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย คือทรงมีพระเมตตาต่อพสกนิกรไม่เลือกชนชั้นวรรณะ หรือเชื้อชาติศาสนา ดังจะเห็นได้จากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ที่ก่อตั้งอยู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศไทย สมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงงานด้วยพระองค์เอง ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจด้านผ้าไทยอยู่ทุกวัน ในบางส่วนที่เป็นผ้าโบราณหรือผ้าชีรี้ว ผ้าเช็ดพื้นของชาวบ้าน พระองค์ท่านก็จะพระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์เพื่อซื้อผ้าเก่าเหล่านั้นมาจากชาวบ้านแล้วทรงให้ทำความสะอาด จากนั้นจึงส่งผ้าเหล่านั้นกลับไปยังที่เดิมแล้วให้ชาวบ้านทอตามแบบอย่าง เพื่ออนุรักษ์ลวดลายไว้ไม่ให้หายไป ทรงให้การบ้านเกี่ยวกับการทอผ้าแก่ชาวบ้าน และเสด็จฯ ตรวจการบ้านของพสกนิกรที่ทรงให้ไว้ด้วยพระองค์เอง

ผ้าหามียกยังมี ผ้าไหมยกทองโบราณที่นำมาเป็น **ผ้าคลุมพระธำมรงค์** (คลุมไหล่) ของ **อ.วีรธรรม ตระกูลเงินไทย** ซึ่งได้ถวายแด่พระราชินี พระราชอาคันตุกะ ที่เสด็จฯ เข้า

ร่วมงานพระราชพิธีเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เมื่อ พ.ศ.2549

อ.วีรธรรม เล่าว่า ผ้าคลุมไหล่ผืนนี้ นำไปย้อมมะเกลือปักไหมทองประดับเลื่อมทองและปักแมลงทับ เป็นผ้าไหมยกทองที่มีการจัดองค์ประกอบลายทั้งงดงามมากได้แรงบันดาลใจจาก “ผ้าทรงสะพัก” ของผ้าเจ้านายชั้นสูงในราชสำนักสยามโบราณ เป็นผ้าที่มีสิ่งเวียนล้อมท้องผ้า และชายผ้าทั้ง 2 ข้าง มีลายกรวยเชิงประดับอยู่ที่ลายกรวย เชิงทั้ง 2 ข้าง ผูกลายกนกเกล้าภาพตัวครุฑพามาและครุฑอัดสลับแทรกกันไปตลอด หนาผ้ากรวยเชิงไปเป็นส่วนสิ่งเวียนหรือกรอบผ้าซึ่งประกอบด้วยลูกแม่ลาย และลูกขนาน แม่ลายผูกเป็นลายครุฑและครุฑอัดเกล้าลายกนกชดคันด้วยลายพุ่มข้าวบิณฑ์ เป็นระยะ นอกจากนั้น ยังนำ **ชุดไทยโบราณ** ซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายสำหรับสตรีบรรดาศักดิ์ในราชสำนักสมัยโบราณแต่งเต็มยศ คือแบบ “นุ่งยก ห่มดาด” ซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์มาจัดแสดงให้ทุกคนได้ชมกันตลอดระยะเวลา

การจัดงาน

นอกจากนี้ยังมีงานออกแบบของชาวต่างชาติที่ชนะการประกวดจากรายการ “ทอผ้าไทย ชีชีน 3” โดย **นางสาวจุลียา เปอโรเน** นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยครินครินทรีโรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการออกแบบแฟชั่น นำเสนอชุดผ้าไหมดีไซน์จากคนรุ่นใหม่มาให้ชมอีกด้วย

ไฮไลต์ผ้าหามียกยังมี **ผ้าตีนชิ้นของแม่** ของ **ผศ.ดร.กิตติกร ณ พุดมพันธ์** อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยครินครินทรีโรม หนึ่งในผู้ค้นคว้าศึกษาและสะสมผ้าไทยมานานกว่า 10 ปี บอกว่า นำผ้าตีนชิ้นของแม่ 4 ผืนมาแสดงในนิทรรศการครั้งนี้

“ชาวอีสานมีความเชื่อว่า “ตีนชิ้นของแม่” เป็นสิ่งมงคลมีคุณค่าทางจิตใจ เวลาออก

เดินทางไกลหรือจากบ้านเกิดเป็นเวลานาน ก็มักจะขอ “ดินขึ้น” ของแม่ติดตัวไปด้วยทุกครั้ง เพื่อความเป็นสิริมงคล และเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกว่าความรักของแม่และลูกเหนียวแน่นดั่งเส้นด้ายที่ถักทอร้อยต่อเรียงกันไว้อย่างงดงาม

ผ้าชิ้นทั้ง 4 ผืน มีลวดลายแตกต่างกันตามชาติพันธุ์ โดย ผ้าชิ้นสองผืนแรก (จากรูป ซ้ายไปขวา) เป็นของชาวโซ่ง จังหวัดสกลนคร เป็นผ้าฝ้ายมัดหมี่ย้อมคราม ลายภาคตอดินขึ้น ผืนที่สาม เป็นชิ้นไทหล่ม จ.เพชรบูรณ์ เป็นชิ้นไหมมัดหมี่ลายคันต่อ ดินขึ้นไหมซึ่งมีลวดลายที่ประณีตสวยงาม ส่วนสองผืนสุดท้ายเป็นชิ้นฝ้ายมัดหมี่ลายคันต่อดินขึ้น ซึ่งเป็นผ้าของชาวไทยอีสาน จ.ร้อยเอ็ด ทั้งนี้ทั้งนั้นผ้าแต่ละลายก็จะมี ความเชื่อของแต่ละพื้นถิ่นที่บรรจุถักทอเข้าไปในผืนผ้า”

ผศ.ดร.กิตติกรณ ศรีริมา
“อยากให้คนไทยรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีต่อหัตถกรรมพื้นบ้านไทยแม้ว่าเราจะไม่เคยมีโอกาสได้ถวายงานพระองค์ท่าน เพราะตั้งแต่เราเด็ก ๆ เราได้เห็นภาพพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านตลอดเวลา เห็นว่าทรงให้ความสนใจงานทอผ้าไทย ฝ้ายมัดหมี่เป็นอย่างมาก ตรงนี้เองเป็นจุดเริ่มต้นให้หันมาศึกษาเกี่ยวกับผ้าไทยและเริ่มเก็บสะสมผ้าไทยเพื่อตามรอยพระราชจริยวัตรอันงดงามของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงเป็นแม่ของคนไทยทั้งแผ่นดิน...” ♀

ขอชวนชาวไทยร่วมงาน นิทรรศน์ พัสดราภรณ์ มหาราชินี

ชมนิทรรศการและอุดหนุนผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ระหว่างวันที่ 10-23 สิงหาคม 2558 เวลา 10.00 - 20.00 น.
ณ สถานีรถไฟฟ้า MRT ศูนย์วัฒนธรรม พร้อมร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ เขียนใบถวายพระพร “แม่ของแผ่นดิน”
ชมสาธิตการทอผ้า ชมและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และผลิตภัณฑ์จากโครงการหลวง ร่วมกิจกรรมใส่ชุดผ้าไทยรับภาพถ่ายฟรี
(เฉพาะในวันแม่ และวันเสาร์-อาทิตย์ จอดรถที่เอสพลานาด)

▲ ผ้าสะบัดปักสดึงกลิ้งใหม่ทอง

▲ ผ้าทอยกทองลายราชวัตรปักด้วยเลื่อมและปักแมลงทับ